

ADAMAS (23) *sb m*

adamas (12), **adamant** (9), **adament** (2); *adamas FalZioł* (8), *HistAl*, *BielKron* (3); *adamant Murm*, *HistAl* (2), *RejWiz*, *Leop*, *BielKron* (2), *Mącz* (2); *adament PatKaz III*, *FalZioł*.

Prawdopodobnie wszystkie a jasne (w tym pierwsze dużą literą 10 r., drugie nie kreskowane 1 r., trzecie nie kreskowane 4 r.); adamant z tekstów nie oznaczających é.

sg N adamas (11), *adamant* (4). *◇ G adamantu* (4). *◇ A adamas* (1), *adament* (2). *◇ pl N adamanty* (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Kamień kosztowny, diament; adamas Murm, Mącz [adamas — dyjament Calep; dyjament – adamas Cn] (23) : [gwiazda morska] nyezaehodząca zelazo i adamenth przyczyągayacza PatKaz III 113; Murm 121; O kamieniach drogich Na wiele rzeczy potrzebnych. Naprzod Adamas [...] Ten kamień niektorzy powiedaią iżeby żelazo ciągnął kłobie FalZioł IV 46c; Adamas czyni człowieka mocnego przeciw nieprzyjacielom/ łny prożne odpądza/ trucinę oddala FalZioł IV 46d, 46c [2 r.], 54b; przez łiedm łtopniow włtępowáli krolowie ná máiełtat/ [...] piąty [był] z Adamantu HistAl G3, G3v [2 r.]; Bo nie tylko żelázne [niebo] iużby łie łkáziło/ Ale by też s twárdego/ ádámanıtu było. RejWiz 147v; Vczynilem oblicze twoie iáko Adámánt/ y iáko krzemień Leop Ezech 3/9; Ná Pektorale położyłz czterzy rzędy kámieni [...] W drugim [będą] Kárbunkulus, Száfir, Adámánt. BielKron 34, 448v, 448v marg; Adamas, Kámień/ álbo perlá droga niewymowney twárdości Adamant Mącz 3b, 3b.

Wyrażenie: »kamień, kamyk adamas; adamas kamień« (3 : 2): adament kamień ktorego ani ogień/ ani żelazo nie może pozić FalZioł IV 10d; Też Magnes gdi będzie obmazan łokiem czołnkowym, albo zczebule/ nie pociągnie żelaza [...] Thakiełz theż Adamas kamień barzo twardi: ktorim drogic kamienie rzeżą dla iego twardości wielkiey. Tego kamienia [magnesu] mała łztuczka włożona no [!] kamień Adamas: wiąże gi iż żelaza ciągnącnie może/ á gdy on kamyk Adamas odeymie z niego [z magnesu] [...] pociągnie k łobie żelazo. FalZioł IV 55d; W tey gorze [Artma] náyduią drogic kámienie Adámánty iáłne BielKron 277v.

Szereg: »adamas albo magnes« (1): grob Máchometow nie wiśi ni ná czym iáko łławá byłá/ áby Adámás álbo Mágnies w rogach kościoła záládzony miał do łiebie żelázny grob Máchometow przyciągnąć BielKron 456v.

Cf ADAMANTYN, DYJAMENT

KK